

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy hóra. 1 kor. Egy hóra. 1 kor. 50 fill. Negyedévre 3 Negyedévre 4 50 .		Felelős szerkesztő: II. MÓRICZ PÁL Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piacz-utca 47. és 49. szám.
---	--	---	--

Hizelgés a munkásoknak.

Budapest, november 22.

Amitől a kormány retteg: az utca az. Aggódva látják, hogy aszocialista párt szövételzésre készül a szövételzett pártokkal. Ezt a hírt többen szállították tegnap a szabadelvű pártkörbe, de volt olyan hírnök is, aki kijelentette, hogy a szocialista párt meg se moczczan. És azt az értesülést látszik megerősíteni egy csudálatos cikk, amely az Újságban látott ma napvilágot. Amely szóla munkávédelemről. A félhivatalos hizelgés a többek közt azt mondja:

A szocialis kérdés, a negyedik rendnek harca a tökehatalommal, csak a munkáskérdés megoldásával oldható meg. Ez a megoldás a munkások szava nélkül nem lehetséges. Minél sikeresebben dolgozik az állam és a társadalom a munkások anyagi és szellemi viszonyainak javításán, minél több befolyás jut ezen javítási munkálatoknál a munkáselemnek, azaz minél jobban győződik meg a munkásság arról, hogy a társadalmi kérdés saját nézete szerint oldatik meg; annál könnyebb lesz a rendezkedés, annál kevesebb rázkódtatás fogja a bérharczok mellőzését kísérni. Minél jobban érzi azonban a munkás, hogy saját ügyeit más valaki, és ha ez mindjárt az állam is,

akarja rendbehozni, még pedig az ő szava és közreműködése nélkül: — annál nagyobb erőszakkal fog kitörni minden alkalommal a munkások követelése, annál gyakoribbak lesznek a bérharczok és annál súlyosabbak a bérharczok következményei.

Talán nagyon szocialisztikus izűek ezek a nézetek; ámde nálunk a munkások kérdése tényleg oly egyoldaluan fejlődött és a munkaadók annyira hátramaradtak a kor szellem től és oly kevésbé fejlesztették ki saját erejüket a munkásokkal szemben, hogy a legközelebbi jövőben már csak egy biztosítható a közgazdasági béke munkás és vállalat közt, ha két teljesen egyenjogu fél kölcsönös érvelés alapján állapítja meg a béke föltételeit.

A ki a bérharczok kérdését dülőre akarja vinni, annak első sorban arra kell törekedni, hogy a békülés az egyenlő felek békés alkudozásából keletkezéssék. Oly szervezetről kell gondoskodni, mely a munkások és munkaadók egyenlő képviselével döntő szerepet játszon és a munkásoknak épp úgy, mint a munkaadóknak imponáljon. Ovakodni kell azonban minden olyan intézkedéstől, mely a munkásokat kizárja saját sorsuk intézéséből és döntő szerepet juttat másoknak. A munkáskérdést, még pedig az ipari munkásokat s nem a mezőgazdaságokat illetőleg, nálunk is első sorban a munkások közreműködésével és jöakarátával kell megoldani.

Politikai hireink.

(Budapest, november 22.)

A munkások és a kormány.

Sokat olvasunk a kormánypárti lapokban arról, hogy a munkások nem akarnak együtt menni az ellenzékkel. Ez nyilván azt akarja kifejezni, hogy a munkások, vagy mondjuk magyarul: a szocialisták egyetértenek a kormánnyal; aminek az ellenkezője igaz; mert teljes rokonszenvennel vannak az ellenzék akciója iránt, még pedig abból az egyszerű okból, mert minden ellenzéki párt a választói jog kiterjesztését felvette programjába.

Csütörtökön népgyűlést tartanak és propagálni fogják az általános választói jogot, melyet a többi ellenzéki pártok bizonyos korlátokkal, a függetlenségi párt ellenben egész terjedelmében iktatott a legközelebb megoldandó feladatok közé.

Kezdődnek a puhitgatások.

Bécsi tudósítónk jelenti telefonon: A „Fremdenblatt“ mai száma jelenti, hogy a király az ellenzék és a kormány között való közvetítés dolgában dr. Wekerle Sándor, a közigazgatási bíróság elnökét bizza meg, aki azonban nem mint *homo regius* fog eljárni, úgy mint annak idején Széll Kálmán és a kormánytól függetlenül keresi az ellentétek kiegyenlítését, hanem a kormány közbenjárásával és a kormány javaslatára. Arra a hírre vonatkozólag, amely dr. Wekerle Sán-

A magyar virtus.

Irtta: Zih Sándorné.

„... Nem tudtam, hogy leveleidet feleséged önagysága szokta felbontani és elintézni, mint ezt az enyémmel is tette. Azt hiszem, nincs is tudomásod róla, azért mellékelem a hozzád írottat. Én nem az ő véleményére vagyok kíváncsi, hanem a te választodat kérem, a mi ismert gavallérságnál fogva nem lehet más, minthogy aláírod azt a váltót...“

Csaba Gyuri iszonyu dühösen járkált fel alá. Haragudott, de nem tudja a kire, a feleségére e vagy a jó barátjára. Ujra és ujra átolvasta a leveleket, hol az egyiket, hol a másikat. A felesége finom elutasító sorait, mely olyan meghatóan kéri a kiméletet az ura részére, a ki tulságba vitt gavallérságból már annyi váltóadósságot fizetett barátjaiért.

Ekkor érzi, hogy ha őt így kéréne egy hölgy valamire, inkább a pisztolyt választaná, semhogy ily módon zaklassa továbbra is, rá ingerelvén az urát. Hiszen az ilyen asszony őrangyala férjének.

De aztán ott volt a másik levél, a metsző gunynyal írott sorok:

„Nem tudtam, hogy ügyeidet a feleséged intézi, a leveleidet ő bontogatja!“ Hej! ekkor már az önérzet, a fogalommal töltött gavalléria szörnyen berzenkedik nála. Hogy mer ilyet tenni a feleség az ő háta megett. Most őt papucshősnek, anyámaszszonykatonájának fogja nevezni a lump czimboráival együtt a híres gavallér Sárý Bencze.

Kedves kis mosolygó arcú, kipirult asszony dugja be fejcskáját az ajtón, észre se veszi az ura nagy haragját, csak betelepszik a diványra és beszélni kezd:

— Csak képzelje kedves, micsoda érdekes jelenetet láttam most a vásárbán! Három szerb legény nemzeti viseletökben, mindenféle czókkal megrakodva, mint például pipa, bocskor, bugyelláris, kaláris, bicska s több e féle limlom, köülvetek egy öreges magyart. Az öreg egy csinos pénzeszárczát tartogatott a kezében, ugyancsak mosolygó ábrázattal nézegette, nyilván nagyon tetszett neki.

A tömeg közül egyszerre oda szól neki egy jól megtermett hozzá illő keru asszony:

— No, apjok, adja vissza már és menjünk! . . .

Az öreg azonnal nyujtaná vissza a

szербnek a tárczát, de az nem veszi el tőle, hanem csufolkodva mondja:

— Híres emberek, magyar emberek, ilyenek, az asszony parancsol nekik. Hangos röhejjel kísérte szavait; a másik kettő meg még jobban hahotázott.

Én megállottam, a jelenet nagyon érdekesnek mutatkozott, mit fog most tenni az öreg magyar.

Az csak állott zavartalanul, az öreg asszony megint oda szólt:

— Adja vissza nekik apjuk, majd ve-szünk másut bugyellárist.

A szerb megint elkezdte:

— Ha én nekem, tudja, így merné tenni az asszony, akkor én . . . kiszámított lassúsággal emelte fel a karját, megcsóválta feje felett s úgy mutatta, hogy milyen pont adna az asszonynak . . .

Az öreg paraszt megvető mozdulattal dobta vissza a tárczát a kosárba, de arcát nem hagyta azért el megszokott derűs kifejezése, hanem elindultában azt dörmögé:

— A mindenét a rossz ráczczának, még tüzelni akar az asszonyra . . .

— No látja Gyurikám, milyen valódi típusa az igazi lovagias magyar embernek ez az öreg; szinte fenséges volt, amint de-

Mesés olcsó árban eladatnak Gerő

a raktáron lévő összes téli férfi- és gyermek ruhák → férfi ruha áruházában, ←

DEBRECZEN, Piacz-utca 47. sz. a Dreher sörcsarnok kapuja mellett (az „Emke“ kávéházzal szemben.)

dor misszióját jelenti, a szövetséget ellenzék vezető bizottságának egyik tagja, a függetlenség párt kiünösége a következőket mondta:

— Az udvarnál még mindig azt hiszik, hogy itt aféle összekülönbözésről van csak szó, a melyet néhány jó szóval és egy marék ígérettel ki lehet egyenliteni. Keservesen megfogják arról győződni, hogy milyen mértékben csatlódnak. Az ellenzék itt nem békét akar, hanem teljes elégtételt és megtorlást, melynek alfája az, hogy a pénteki határozat semmis, azért ünneplés módon megkövetessék a parlament és Tisza az egész kabinetjével s Perczel Dezsővel együtt pusztuljon. Ebből kitetszik, hogy mi szóba sem állunk olyan követítőtől, aki a magyar kormány dolgát akarja rendbe hozni. Wekerle Sándort nagyon szívesen látjuk, de Tisza tolmácsa gyanánt hiába próbálkozik beszélni velünk.

Kik léptek ki a kormánypártból?

A teljesség kedvéért közöljük ma is a kilépettek névsorát és fogjuk közölni mindennap, valahányszor újabb kilépések lesznek. Kiléptek: Andrássy Gyula, Tivadár, Sándor és Géza grófok, gróf Batthyány Lajos, gróf Hadik János és Endre, gróf Wass Béla, gróf Desseffy Emil, gróf Sztáray Sándor, gróf Károlyi Sándor, Darányi Ignác, Wlassics Gyula, Szemere Miklós, báró Inkey József, Salamon Géza, Thorotzkai Miklós, Semsey László, gróf Eszterházy Mihály és Bánffy Miklós. Újabb kilépések várhatók.

A vasárnapi népgyűlés előkészületei.

A vasárnapi népgyűlésre folynak az előkészületek. Kossuth Ferenczet vasárnapra Szegedre hívták, de tekintettel az országos jelentőségű nagy polgárgyűlésre, Budapesten marad és va-

rult, főlnyit kifejező arccal, emelt fővel követte a röhögő csöcselék közül az ő kedves hitestársát, a ki évek hosszú során örömeinek, bajainak hűséges megosztója, háza békéjének, anyagi és erkölcsi jóvoltának becsületes őrizője volt és most az a rongy népség még haragra akarta ingerelni ellene, csak azért, mert az ő portékáját nem engedte méregdrágán az urára tukmálni.

Csaba Gyurival egyszerre nagyot fordult a világ. Tisztára megvilágosodott előtte az a tény, hogy ime éppen így akarja az ő kedves barátja őt a kis feleségére tüzelni, a ki mint az ő anyagi és erkölcsi jóvoltának hűséges őre, megsejtén, hogy az a levél nem jót tartalmazhat, felbontván, megmentette őt egy néhány ezer forint váltó adósság kifizetésétől, mert bizonyos, hogy Sárly a tönk szélén állván, az ő nyakába maradt volna a váltó.

... És ő benne ne legyen annyi lovagias bátorság, mint abban az öreg parasztban, a ki a csöcselék csufolkodására mit se adva, nem szegyejt az anyjuk után menni engedelmesen.

És ment a levél Sárly Benczéhez:

... Tudd meg, hogy feleségem minden tettét az én feltétlen helyeslésem kíséri. Ha nem volt elég az ő gyöngéd modorban tartott visszautasítása, hát elégedj meg az enyemmel.

Csaba Gyuriné sohase tudta meg, hogy azon kis utcai jelenet megfigyelésének köszönhető, hogy az ura minden dolgában az ő véleménye szerint cselekedett azután, a mit soha se is bánt meg.

lőszinüleg ő lesz a gyűlés elnöke. A többi pártvezérek báró Bánffy kivételével szintén Budapesten maradnak; Bánffynak el kell Szegedre menni, a hol az ő választókerülete szintén nagy tiltakozó gyűlést rendez.

Vármegyénk és vidéke.

A villanyos csengővel fogott tolvaj.

— Félelmében felakasztotta magát.

Hajdunánás város közönségét már a nyár óta folyton izgatottságban tartja egy néhány ügyes tolvaj, kik miatt a tyukok és libák személyi biztonsága folyton fenyegetve volt. A rendőrség és csendőrség a legszélesebb körű nyomozást folytatta, mely azonban nem vezetett eredményre és csak most egy ügyes embernek a furfangja leplezte le őket.

Hornstein Izrael kalapkereskedő ugyanis minden záros helyiségét villamos vezetékekkel látta el és ennek a csengője a szobájába vezetett. Nov. 19-én hajnalban a csengő szavára ébredtek fel. Erre Hornstein a fiával kiszaladt s a tyukól felől egy embert látott szaladni. A bátor polgártárs nem törődve a veszéllyel, oda szaladt, a hol a tyukólból két asszony ugrott ki lsmét. Az egyik asszonyt sikerült megfognia, ki azonban vakmerően elébe állott s a legkitűnőbb izraelita jargonnal kérdezte:

— „Was willst du von mir?“

A polgártárs azt híven, hogy a felesége, kérdezte németül:

— Te vagy az?

Mire az asszony azt felelte:

— Ja!

Már elakarta engedni, midőn a közelben levő felesége reászólott, hogy el ne engedje. Mire aztán a tisztelt hölgyet bevitték a szobába, a hol is az Bazsik Zsófiának vallotta magát. A hirtelen elősiető rendőrök aztán bevitték a városházához, a hol megnevezte másik nőtársát is Horváth (Kanka) Antalnét, ki alig érkezett otthon egy keveset pihenni a kiállott fáradalmak és izgalmak után, a rendőrök máris megjelentek nála és bekisérték a rendőrséghez, a hol már eddig több rendbeli tyuk és liba lopást ismertek be.

Bazsik Zsófia azonban félve a következményektől, aznap este egy őrizetlen pillanatban egy kendőre fel akasztotta magát és az előhívott orvos már csak a bekövetkezett halált konstataálhatta. A nyomozást mindkét ügyben Ujfalussy József kir. albiró vezeti.

Az apjára lőtt. November 19-én egy, nem a legjobb reményekre jogosító ifjút fogott el a nánási csendőrség. Ifju M. Balogh Miklós a neve, ki atyjával nem a legjobb viszonyban van. F. évi okt. 9-én este az atyjával összeszólalkoztak, erre elhatározta, hogy a nyakába veszi a világot, mely vállalkozásához már előzőleg megszerzett 2 db. revolvert. Este, midőn atyja leteküdt, be ment a kamrába, hol a buza közé volt elrejtve atyjának a pénze, azt megtalálva ma-

gához vette. Midőn már a zsebében volt a pénz, hirtelen az ajtóban termett az atyja s megakarta fogni. A jeles ifju erre kiugrott az ajtón s visszafordulva atyjára lőtt, ki a karján kissé megsebesült. Erre elszaladt, a tárczát és a benne levő marhaleveleket szétépte, a benne levő 100 koronás bankjegyet magával vitte Debreczenbe, hol a pénzt az utolsó krajczárig elmulatta. November 19-én sikerült a nánási csendőrségnek elfogni s most a nánási járásbíróház fogházában elmélkedik csendes magányban a történetek felett.

Üdvözlő küldöttség Rákosi Viktornál. Már közöltük azokat az üdvözlő táviratokat, amelyeket Rákosi Viktorhoz Hajdunánásról és Hajduhadháztól intéztek a választóik. De hogy mennyire szeretik a nánási hajduk az ő követőket, erről jellemző levelet irt hozzánk Csiba Elek gözmalomtulajdonos, az ellenzék lelkes tagja, tudatván, hogy a választók több száz névalíráásával aláírt üdvözlő feliratot nagyobb számú küldöttség szándékozik átadni a szeretett képviselőnek; sőt a hadházi és dorogi hajduk is hasonló tüntetésre készülnek szeretett képviselőjük mellett. Csakis helyeselni tudjuk a hazafias mozgolódást; de reméljük, hogy a derék hajduk mielőbb népgyűlést is tartanak, melyen mig egyrészt tiltakoznak a Tiszáék államcsinye ellen, másrészt, hogy az egyesült ellenzéket is üdvözölni fogják. . . Midőn az ország becsületes magyarsága megmozdul, hisszük, hogy a hajduk sem fognak a sutban szenderegni.

Kovács bácsi temetése. A központi járás hirtelen elhalt igtatóját, a jó Kovács bácsit ma délután 3 órakor fogják temetni Borz-utca 8. sz. a. lakásáról.

Az öngyilkos haldokló. Balmazújvároson öngyilkossá lett hélfőn Gyarmati Józsefné Benedek Gizella nevű fiatal asszony. Haldoklott már szegény és tudta, hogy betegsége gyógyíthatatlan. Elkeseredésében éles konyhakéssel elvágta a nyakát. Még élt, mikor az orvos megérkezett, de nem sokára meghalt. Az orvos véleménye szerint amugy is meghalt volna pár nap múlva.

Kivándorlás Hajdudorogról ismét négyen kértek Amerikába szóló utlevelet. Kökényesi János 38 éves, Kis Miklós 33 éves és felesége, Jeles Mihályné 47 éves asszony, 7 élő gyermek anyja. A legközelebbi hajóval indulnak is. Mint értesülünk, Hajdudorogról a tavasszal kétszáznál többen készülnek az új világba.

Magyarságunk és az általános választói jog.

Érdekes adatok.

Hogy mennyire igaztalan a mai választási rendszer, azt legjobban bizonyítják azok az adatok, melyeket a belügyminisztérium gróf Tisza István rendeletére az utóbbi időben gyűjtött és feldolgozott; ezek az adatok eddig sehol sem láttak napvilágot, mi vagyunk az elsők, akik az ország közönségével ezennel megismertetjük a választási reform alapjául gyűjtött adatokat.

Az első legfőbb tétel a választók száma; ha minden 20 éven felüli férfi választana, akkor kellene az országban 4.322.960 választónak lenni, tényleg pedig van az idejéig lajstromokban 970.841, vagyis 3.352.119 ember a mai rendszer mellett nem gyakorolhatja választói jogát. A rendi alkotmány idejében több mint 800.000 köznemesnek volt szavazati joga és gyakorolta is ezt a jogát. Miután ma nap a választóknak legalább egy ötöde nem gyakorolja jogát, kizár, hogy ma a népképviselői rendszer idejében kevesebben szavazzanak, mint 1848 előtt, mikor Magyarországon még ősdi rendi alkotmány volt.

Mesebeszéd az, hogy a mostani rendszer a magyarságnak kedvez a nemzetiségek rovására, mert 1.705.749 magyar embert fosztanak meg a szavazási jogától. Miután az összes fosztottak száma 3.352.119 ezer, a magyarok többségben volnának akkor is, ha mindenki szavazna, akinek ma szavazati joga nincsen.

Összesen 32 olyan kerület van, ahol a mai beosztás mellett a nemzetiségek túlnyomó többségben vannak. Eltekintve attól, hogy az sem volna baj, ha 32 nemzetiségi képviselő volna a Házban (ebben a számban a szász kerületek is benne vannak), új kerületi beosztással még ezt a számot is apasztani lehetne.

Az általános választói jog behozatala tehát tiszta helyzetet teremtene és a magyarság vezető szerepe fikarcnyit sem csorbulna.

Mi az újság?

November 22.

Levelet irt a királynak. Bosnyák György szabadtéri lakos még mindig abban a hitben él, hogy a királynak gondja van országa minden emberére s ha a hű alatt valót súlyos szerecsétlenség éri, ő felsége nemes szívéhez kell folyamodni és kész a segítség. Bosnyák György ebben a hitben élve a maga kezdetleges ortografiájával felségfolyamodványt intézett a kabinetirodához, meghatóan panaszkolta el nehéz sorsát. Bosnyák 10 esztendeig szijgyártó volt a honvédszázadoknál, azután a polgári életbe lépett és rövid idő múlva Baján az ártézi kut építésénél kapott alkalmazást. Hat hét múlva egy csőfogyó kulcs esett a kezére és nyomorékká tette őt, feleségét és két gyermekét pedig pedig koldusokká. Ő szent fellegéhez fordul súlyos bajában és a szűz Mária nevében kér segítséget: valami portási, szolgálai, kulcsári vagy felügyelői állást s egyelőre némi pénzbeli segítséget, hogy apró gyermekeinek téliruhát vehessen. A kérvény felment a kabinetirodában és visszajött azzal megjegyzéssel, hogy „minden megjegyzés nélkül érkezett vissza.” Szegény Bosnyák György, hogy össze fog omlani a te naiv hited!

Az új nemes. Sternthal Salamon temesvári virilist és utódait „nagybéli” előnévvel — nemesítették . . . Gratulálunk.

Pofoszkodás a Helvétliában. Budapestben az Andrássy-uti Helvétia kávéház, a mely nagy rekordot ért el az éjszakai verekedések terén, ma éjszaka politikai pofonok-

nak lett a színhelye. A pofonokat nem honatyák adták és nem miniszterek kapták. Politikai jelleget csak az kölcsönzött a pofonoknak, hogy Tisza István neve szerepelt benne. Éjszaka két óraker ugyanis egy Fischer Ernő nevű magánhivatalnok rövid bevezetés után így kiáltott fel: „Fene ogye meg azt, aki nincs meglegedve Tisza programjával!” Ezt a meglehetősen félremagyarázhatatlann kijelentést meghallotta Bergmann Károly joghallgató, aki az ügynökhöz lépett és két alapos pofont vágott a Tisza barát ügynök arcába . . . A kávéház közönsége helyeslőleg vette tudomásul a rögtönítéletet.

Tisza István pánczélinget visel.

Egy veterán közéleti férfiú beszéli, hogy Tisza István, mióta miniszterelnök, állandóan pánczél inget visel . . . Azok felől a hógolyóbisok felől, a melyekkel a főváros utcáin vasárnap nyakon dobáltak, nyugodtan lehetné az alkotmánytipró miniszterelnök a — pánczélinget.

Stefánia szabolcsi földbirtokos.

Stefánia belga királyi hercegnő férje, gróf Lónyay Elemér, a Bónis és Frankl örökösöktől Vizsolyon 500 hold birtokot vásárolt. A két adásvételi szerződés tegnap került a nyiregyházi kir. törvényszékhez, a telekkönyvi átírás foganatosítása végett s mind a két szerződésen a volt trónörökösnek következő aláírása olvasható: Stefánia belga királyi hercegnő, gróf Lónyay Elemérné.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 62. Bérlet 46-ik szám (A)
Debreczen, szerda, 1904. évi november 23-án
másodszer:

A lócsei fehér asszony.

Énekes történelmi színmű 7 képben. Jókai Mór regényéből írta: Faragó Jenő. Zenéjét összeállította: Barna Izsó.

Személyek: Andrassy István báró, kurucz generális — Palágyi Lajos, Korponai János, kapitány — Csontos Gyula, Korponainé, Géczy Juliánna — Jeszenszkyne I. Fabricius Antal — Csiky László, Krisztinka, a leánya — Rományi Mária, Alauda József, Lócse főbírája — Szilágyi Aladár, Venzeslaus, a fia — Krémer Jenő, Korniedes, doktor — Faragó Ödön, De Belleville, lovag — Iványi Antal, Füstös, kurucz katona — Karacs Imre, Panna — Krémerné Lili, Báró Andrassy Istvánné, Serédy Zsófia — P. Menszáros M. Ferkó [fiái] — Szabó Irma, Jóska — Kovács Gizella, Báró Andrassy Miklós, dervis generális — Sebestyén Géza stb.

Holnap, csütörtökön, november hó 24-én,
bérlet 47-ik szám „B”

Vén leányok.

Vigjáték 4 felvonásban. Írta: J. M. Barrie. Fordította: Mihályi József.

Debreczeni primadonna a Népszínházban. A debreczeni színház jövő esztendőbeli primadonnája, Fóthi Frida művésznő hétfőn este a budapesti Népszínházban vendégszerepelt, Katinka grófné címzéserepében. A kellemes megjelenésű, művészi játéku, iskolázott, magas, csengő hangú énekművésznőről a legrokonszenvesebben írják a budapesti lapok, „elősmervén, hogy a közönséget is megnyerte a művésznő; mert például a Pesti Hírlap ezeket írja:

Fóthi Frida, az aradi színház kedvelt operette-primadonnája, ki jövőre Zilahyval átmegey Debreczenbe, hétfőn este a Katinka grófnő címzéserepében vendég-

szerepelt a Népszínházban. A fiatal széptehetségű művésznőt legutóbbi vigszínházi szerepléséből is ismerjük, azóta tehetsége még inkább kifejlődött, hangja megerősödött, előadása most már a legkényesebb igényeket is kielégíti és játéka is teljes illuziót kelt. Elsőrangú operette-énekesnő, kit szívesen látnánk állandóan valamely fővárosi színház keretében. A közönség is ilyen véleményen volt, mert elhelmozta a kedvesművésznőt tapssal, elismeréssel. — Az előadásról egyébként alig van mit feljegyezni; a nézőtérrel pedig csak annyit, hogy egy földszinti páholyból Pálmai Ilka nézte az előadást.

A Komjáthy-békája. Tegnap járt le a kassai Nemzeti Színház 1905—1908. évre kiírt bérleti pályázatnak határideje. A színház bérletére Komjáthy János jelenlegi színigazgató és Palásthy Sándor a kassai Nemzeti Színház tagja pályázott . . . A jó Komjáthy János, ki sokat akarván markolni, ismét elszámította magát, most megeheti ismét a — békát. Mi szüksége volt erre? . . . Szegedtől is az ilyen eserbenhagyós eljárásával kopott ki — örökre.

Nyomdász színműíró Rákóczi szobrára. Érdekes színelőadás volt tegnap Vácson. Egy fiatal nyomdásznak, Bánffy Gyulának szindarabját adta elő egy működő társaság nagy sikerrel. A darab, amelynek czime „A kuruczleány”, Rákóczi korában játszik. Számos hatásos jelenete van. A felvonások után a közönség Bánffyt sokszor a lámpák elé hívta. A Kuruczleány előadásainak tiszta jövedelmét a fiatal szerző Rákóczy kassai szobra javára küldi el.

Műsováltozás. Sugár Aranka betegsége miatt a holnapra hirdetett „Kis alamuszi” című operett előadása szombatra halasztatik, helyette színpadra kerül másodszer „A lócsei fehér asszony” című énekes történelmi színmű. A szombatra hirdetett „Cornvillei harangok” előadása a jövő hétre halasztatik.

A kolozsvári félmillió csalás.

— Megszökött a család. —

A kolozsvári Krausz testvérek czég botránjának főhőse Krausz Emil nagykereskedő, aki félmillió korona sikkasztása és csalása után megszökött, ugylátszik menekül az igazságszolgáltatás szigora elől.

A budapesti rendőrség ugyanis táviratot kapott Hamburgból, amelyben meg volt írva, hogy az ottani rendőrség egyik embere már négy napja látott hajóra szállani egy elegáns utast, aki hasonlított Krausz Emilhez. Le is akarta tartóztatni, de az illető méltatlankodva jelentette ki, hogy ő olasz származású és két éve él Hamburgban. Írásokat is mutatott s így nem tartóztathatták le. A rendőrség azonban nagyon hiszi, hogy az illető Krausz Emil volt.

Azt a budapesti ügyvédet, aki bele van keverve ebbe a Krausz-féle botrányba: dr. Róthnak hívják. Doktor Róth csak annyiban részese az ügynek, hogy segített eszközpáltatni Krausz uzsoraváltóit.

A rendőrségen Bérczi kapitány vezeti ezt a szenzációsnak ígérkező ügyét.

UJDONSÁGOK.

Tiltakozás az erőszak ellen.

Az az ökölcspás, melyet Tiszáék vérlázító cinizmussal mértek a magyar alkotmányra, megmozdította a nemzetet. Ahogy elmúlt a merénylet-okozta meglepetés első kábultsága, mindenféle fölharsog a nemzeti közvélemény tiltó szózata, hogy utját állja a közeledő abszolutizmus előcsahosainak.

A lakosságot az egyesült ellenzéki pártok jövő vasárnapra hívják össze népgyűlésre, mely kétségkívül a város egész magyar polgárságának hatalmas tiltakozása lesz az erőszak ellen, mely nem habozik szuronyokkal fojtatni el a szabad szót a hatalomért.

Pártkülönbség nélkül meg kell szólalnia a város népének, mikor a szolgálkúség, nemzetgyűlölés és közéleti gonoszság eltaposásáról van szó, s meg kell torolni törvényeink és hagyományaink hihetetlenül durva megsértését. S nincs benne kétségünk, hogy a város népének tiltakozása egyhangú lesz, mert hiszen még a kormánypártiak táborát is megbontotta az a merénylet, melyet az ő országos vezérük követett el, az alkotmány hóhéra.

A népgyűlés szervezése teljes erővel is folyik — Szegeden; — mert a fenti tiltakozásra, hogy tévedésbe ne essenek az olvasók, tartozunk kijelenteni: — Szeged város népe készül. Az a nép, a melyről már a nagy Kosuth Lajos is megmondta:

— Szeged népe! Nemzetem büszkesége! . . .

Ellenben itt Debreczenben minden csendes! Csak a kávéházi pletykaasztaloknál tódítgatják, hogy Tisza megbukott, hogy Tiszát felpofozták . . . Mert nagy a lelki szegénység a mi gazdag, a mi tespedő Debreczenünkben.

És midőn az ország jobb érzésű magyar népe lázong a Tiszák ellen, mint értesülünk, Debreczenbe meg ifjusági zászló avatásához avató szülekül hívácsolják őket . . .

És a jó debreczeniek még csodálják, hogy e város vezéri hivatását a nemzeti életben, a Basahalmon kívül, nem igen ösmerik el és csak a barmainkat, a sivárságunkat bámulni járnak ide a művelt idegenek.

Czukorépa termelők figyelmébe.

Már rámutattunk arra a mozgalomra, mely a debreczeni és Debreczen vidéki czukorrépa termelők indítottak abból a célból, hogy jogos érdekeiknek megfelelő méltányos szerződés kötthessenek a szerencsi czukorgyárral.

Ez a mozgalom hogy mennyire jogos érdekeket szolgál, mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény hogy magához vonta nemcsak Hajdu — hanem Szabolcs vármegyének is összes kis és nagytermelőit, csatlakoztak hozzá Borsod és Abaujvármegyéknek termelői is nagy számmal és tekin-

télyes, több ezer a katasz. holdra menő termelési területtel, nagyon élénk pártolásra talált Zemplén-vármegyének termelői között is, elannyira, hogy a szerencsi czukorgyár egész körzetében levő termelők a mozgalomnak kevés kivétellel mindnyájan részesei.

Ezen érdeklődésen felül a mozgalom megindító által kiküldött előkészítő bizottság immár fontos eredményeket is ért el. Kidolgozta a szerződés tervezetét, mely különösen a vetőmag és a répatermés árára, az előleg és a szeletjavandóságra vonatkozólag részletesen a termelők érdekeit kielégítő méltánylásban. Ez a szerződés tervezet az említett vármegyék termelői által előbb Nyiregyházán, majd Debreczenben, legutóbb pedig Miskolczon megtartott értekezleteken beható tárgyalás és kimerítő megvitatás után elfogadtatott. Ezenfelül a miskolczi értekező elvi határozatként kimondta azt, hogy a termelők között szövetkezésnek létrehozását tartja szükségesnek, mert egyrészt a termelő csakis ily módon lehet egyenlő szerződő fél, a kis termelők érdekei csakis ily módon részesíthetők kellő védelemben, másrészt pedig csakis ily módon lehet egyszer és mindenkorra elejét venni annak, hogy a gyár a maga önkénye szerint diktálja a termelőre a szerződés feltételeit.

Az előkészítő bizottság — mint értesülünk — e hó 29-én Sátoralja-Ujhelyen tart értekezőt a mozgalom céljának, eddigi eredményeinek és a szerződés tervezetének megismertetése czéljából a zempléni megyei termelőkkel. Ennek az értekezőnek megtartása után összehívják a termelők nagy gyűlését december hónap első napjainak valamelyikére, a mikor is a szerződés végleges szövege és a szövetkezés kérdésében döntő és érdemleges határozat hozatik.

Ismételve ajánljuk ezt a mozgalmat úgy a nagy, mint különösen a kistermelők figyelmébe és felhívjuk őket arra, hogy az immár közeledő nagy gyűlés határozatát várják be és addig az 1905. évi czukorrépa termésükre nézve a gyárral eladási szerződést ne kössenek.

A kik a termelői nagy gyűlésre meghívást kívánnak, sziveskedjenek ebbeli óhajtatásukat dr. Varga Lajos debreczeni ügyvédnek egy levelező lapon november hó 30-ig bejelenteni.

Az elhalasztott közgyűlés.

A november 24-ére hirdetett városi közgyűlést hirtelen lefújták, Domahidy Elemér főispán pedig elutazott. Az összefüggést e kettő közt nem nehéz megtalálni. A novemberi közgyűlés elé ugyanis a Tisza-kormány ellen bizalmatlansági indítványt akart terjeszteni az ellenzék a házszabályok ellen intézett merénylet miatt és az kellemetlen lenne a főispánra, mert föltétlenül bizonyos, hogy az ellenzéki indítványnak lesújtó többsége lenne, mert még a szabadelpárti bizottsági tagok higgadt és felsőbb nyomásra nem kapható tagjai is megszavaznák. A közgyűlés elhalasztása, bár a tárgysorozat kellő előkészültségének rovására történt, nem jelent mást, mint azt, hogy hátha sikerül a megvadult Tiszának kiegyezni az ellenzékkel vagy hátha új kormány lesz addig, és akkor tárgyalanná fog válni az ellenzék bizalmatlansági indítványa, amely természetesen az egyébként nem gyűlöletes főispánra is vonatkoznék, miután ő is bizalmasa a kormánynak, tehát az elkövetett államcsíny hallgató részese is, — mert ha nem az volna, akkor követné gróf Hadik Béla zempléni főispán példáját. A közgyűlés

elhalasztása bizonytalan időre történt ugyan, annyi azonban bizonyos, hogy a törvényhatósági bizottságban ülő ellenzék még esetleg Tisza bukása után is kifejezést fog adni az államcsíny elkövetése feletti felháborodásának, legalább ezt mi így szeretjük hinni, a debreczeni ellenzék komolysága és megbízhatósága érdekében is.

Tárgyalás a villamos ügyében.

A kisvasut kiküldöttjével kedden délután kezdték meg a tárgyalásokat a város megbízottjai. A tárgyaláson Vecsey Imre főjegyző elnökölt, jelen voltak dr. Magoss György főügyész, Körner Adolf tanácsnok, Debreczeni Jenő gázgyári igazgató, Tolnay Kornél vasuti üzletvezető, Láber Mihály, dr. Szirmay Richárd, Erdélyi Vincze, Urban Adolf. A tárgyalások során megállapodásra jutottak, hogy a villamtelepet a város állítja fel és a társaság 250.000 kiló watt villanyerőig á 11 fillért, azontul 300.000 kiló watt erőig 9 és azontul 8 fillért fizet. A társaság ezzel szemben engedményének 25 évvel való meghosszabítását kéri, tehát a még fennálló engedménnyel 62 esztendőre. A tárgyalásokat ma délelőtt 10 órakor folytatják.

A kereskedelmi és iparkamara

kedden délután tartotta kereskedelmi szakosztályi ülését, melyen közgyűlésének kereskedelmi természetű ügyeit készítette elő. Szent Királyi alelnök érinti városunk egy kereskedelmi vezérfértit, Zádor Lajost ért királyi kitüntetést és kifejezi a kereskedelmi osztály örömét. Azon felmerült esetré nézve, hogy a városunk néhány virilis jogu bizottsági tagja az idén a legtöbb adótfizetők névjenzékéből kimaradt — ami egy közgazgatási bírósági döntvény téves értelmezése folytán történt — a szakosztály elhatározta, hogy a közgyűlésnek előterjesztést tesz az orvosló lépések megtétele iránt, mint-hogy ez esetekkel a kereskedelmi érdekeket látja érinteni. Tárgyalja a szakosztály a vásárrendtartások egységesítésének kérdését, a megrendelés gyűjtésnek a házi iparczikkekre való engedélye körül tapasztalt visszaéléseket, a katonai szállítások feltételeinek revízióját s több apró ügyet. A kereskedők nyugdíj intézete iránt beerkezett tervezet elvi pártolásának kifejezése mellett, tüzetesebb előkészítés czéljából a titkári hivatalnak kiadta.

A szabadiskola ma szerdán délután 5 órakor a Kereskedelmi Akadémia dísztermében előadást rendez a műveltebb társadalmi osztálynak. Sáfány Lajos tanár folytatja sorozatos előadását a nevelés problémáiról. Mindenki ingyen hallgathatja meg. Tanítónők, tanítók és általában akik gyermekeiknek okos nevelésére adnak, jól teszik, ha végighallgatják Sáfány előadásait.

Szávay Gyula — debreczeni háziur lett. Mint értesülünk, Szávay Gyula kamarai titkár megvette a nagyerdő egyik legszebb villáját, a főuton fekvő emeletes ugynevezett amerikai villát. Ezzel Szávay végleges debreczeni polgárrá vált.

Három gyászjelentés. Három fekete szegélyű gyászlap fekszik előttünk. Három család nagy bánatát hirdeti a nyomtatott papiros. Lukácsy Ferencz nejével és hozzátartozóival a kedves kis leánykájának, a 9 éves Iluskának elhunytát jelentik. A kis halottat f. hó 23-án délelőtt 1/2 12 órakor temetik a Szent-Anna utcza 42-dik

számu h
le'ört vi
éves kis
delután
lottas n
özv. Be
rosi Luk
élt. A j
tánynak
asszonyt
temetik
háztól.

és a tor
ben terj
esetet j
rokgyk

gényel
távolbar
Ennek K
kor Kov
Pesti M
koronár
összeget
melynek
megküle

Ki
a dek
feleke
chequ
Sz

Béla de
tyénbe
jak önk
után 4
bon a l
rendez

1.
által.
Mikló
Gyula
előad
valat,
kedve

szepes
szállás
nek l
semmi
tudott
az an
valakiv
élt, el
rendő
illetős

aertésk
Debrec
Bécsbe

pajtása
az egy
tálnál
éjféltáj
az órá
tolvajt

hajdun
zsanna
mekei
változt
csere

dulón
remis
Emeri
és a

számu háztól. — Széll Sándor és neje is le'ört virágszárról adnak szomorú hírt. Négy éves kis Pistuka fiuk elhunyt, f. hó 23-án délután 2 órakor temetik a közkörház halottas házából. — Nagy család gyászolja özv. Beér Kálmánét, született Erzsébetvárosi Lukács Blankát is, aki 61 esztendő él. A jóemlékü néhai Beér Kálmán kapitánynek volt az özvegye. A nemeslelkű ur asszonyt f. hó 23-án délelőtt fél tíz órakor temetik a Batthiányi-utcai 20-dik számu háztól.

— **Terjedő járványok.** A vörheny és a torokgyík folyton fokozottabb mértékben terjed. Kedden már 10 újabb vörheny esetet jelentettek be, 2 gyermek pedig torokgyík következtében meghalt.

— **Kubelikné a debreczeni szegényeknek.** Kubelikné Széll Marianne a távolban sem feledkezik meg Debreczről. Ennek bizonyosságát szolgálta most is, mikor Kovács József polgármesterhez, egy a Pesti Magyar Keresk. Bankhoz szóló 600 koronáról kiállított chequet küldött, mely összeget a város szegényeinek adja. A levél, melynek kíséretében a 600 koronás chequet megküldötte a következő:

London 19/XI. 904.

Nagyságos polgármester Ur!

Kis leányaim, Maria és Annie nevében a debreczeni szegény gyermek részére felekezeti külömbiség nélkül a mellékelt chequen 600 koronát küldök.

Szívélyes üdvözléssel

Kubelikné Széll Marianne.

— **Elutazott orvos.** Dr. Szöllőssy Béla debreczeni orvos hosszabb időre Pöstyénbe utazott.

— **Felolvasó estély.** Az iparos ifjak önképző egylete december hó 4-én délután 4 órakor az iparos otthon disztermében a következő műsorral felolvasó estélyt rendez:

1. Nyitány, egy műkedvelő zenekar által. 2. Komoly szavalat, előadja Fülöp Miklós. 3. Felolvasást tart dr. Ferenczy Gyula jogakadémiai tanár. 4. Népdalok, előadja a Máv. altiszti dalkör. 5. Vig szavalat, előadja Kádár Ede. 6. Zene a műkedvelő zenekar által.

— **Az igazi árva.** Orosz Mihály szepesi sóstói 193. sz. a. majorostól szállást kért a napokban egy 13 évesnek látszó leány. Az istenadának semmi írása nem volt, csak annyit tudott mondani, hogy az apja meghalt, az anyja pedig alighanem Kassán él valakivel, a rokona pedig, akinél eddig élt, elkergette. Az árvát egyelőre a rendőség vette pártfogásába, amíg az illetőségi helyét meg tudják állapítani.

— **Sertésszállítás.** Nagy és Szücs aertéskereskedők engedélyt kaptak, hogy Debreczenbe 200, Kiss Imre pedig, hogy Bécsbe 450 sertést szállíthassanak.

— **Az óra.** Pompásan mulatott a pajtásaival Gombos Mihály lakatos legény az egyik csapó-utcai kocsmában. Az asztalnál mulatott velök a pinczérleány is. Ugy éjfél tájt azt akarta nézni, hogy hány óra és az órája akkorára már eltűnt. Az ismeretlen tolvajt a rendőség nyomozza.

— **Magyar névcsere.** Hadas Imre, hajdunánási lakos és kiskoru Katalin, Zsuzsanna, Imre, Zsófia s Julianna nevű gyermekei belügyminiszteri engedéllyel Révészre változtatták a nevüket. Az ilyen magyar névcsere sehogy sem helyes.

— **Sakkverseny.** A mai, 18-ik fordulón játszmát nyertek dr. Kenyeres, Móga, remis lett a Móga—Rosenfeld és Móga—Emerich játszma, míg a Szávay—Rosenfeld és a Krausz—Rosenfeld játszma félbema-

radt. A verseny állása eddig: Lévay és dr. Kenyeres 11 $\frac{1}{2}$, Móga 11, Tyrics 10 $\frac{1}{2}$, Dalmy 10, Grünwald és Rosenfeld 9 $\frac{1}{2}$, Bárány 9, Kis és Székely 8 $\frac{1}{2}$, dr. Fekete 7 $\frac{1}{2}$, Krausz és Faludi 7, dr. Stark, Emerich és Szávay 6, Kassai 4.

— **Elhunyt huszártiszt.** Kepes József járási számellenőr. volt cs. és kir. huszárfőhadnagy 52 éves korában Abonyban elhunyt. Az elhunyt debreczeni ember volt, a 2 év előtt elhunyt Kepes Gézának testvére, kinek halála debreczeni ösmerősei körében részvétét fog kelteni.

— **Az öngyilkosjelölt.** A hétfőn éjjel történt öngyilkossági kísérlet hőse, Szabó József 21 éves szabólegény állapota változatlan. Kikallgatásakor azt vallotta, hogy azért követett el öngyilkossági kísérletet, mert eltiltották a kedvese szülei a háztól.

— **Két epizód a Tiszamentő népgyűlésről.** Az a jó ebben a két epizódban, hogy egyikhez se kell kommentár. Itt adjuk őket, ahogy a budapesti hirhedt pocsoties népgyűlésen megtörténtek. Ime az első:

Egy pesti szerkesztő szemügyre veszi a szomszédját, s rájön, hogy ismeri.

— Nini, Löwy, — mondja neki — maga az?

— Igenis, nagyságos ur.

— Hogyan? Hisz magán ezilinder meg szalonkabát van... holott maga, bocsáson meg, de ószeres. Hogy kerül maga ide?

— Kérem szépen — mentegetőzik Löwy — megfizették a czilinder- és kabátköltséget és kifizették a négy korona népgyűlést, hát eljöttem. Mért né jöttem volna el.

A második: Ujságírók vesznek körül egy fiatal rendőrtisztviselőt, akiben buzog az ambíció.

— Mit szól hazzá? — kérdik.

A tisztviselő szemében kigyul a mestersége szeretetének tüze és felsóhajt:

— Istenem! Micsoda razzját lehetne itt tartani!

— **Még csak 16 éves.** Csenevész, vézna teremtés a kis Szatmári Julis, még csak 16 éves és már is teljesen elmerült a bűnben. A rendőség a huszárkaszárnya mellett fogta el az elzülött teremtést.

— **Az áruló levél.** Ezen, tegnap megjelent rendőrségi hírünknek helyreigazítására kértek fel. Özvegy Hinkóné tényleg megtette a feljelentést Borza István ellen, a ki azonban nem napszámos, hanem kalapos iparos. Továbbá Hinkóné nem élt együtt fentnevezettel.

— **Tolvaj cseléd.** Katona Józsefné busi utcai lakosnő panaszt emelt P. Mari cselédje ellen, aki távollétében ákulcsesal kinyitotta a szekrényét és 70 korona értékű aranylánczot lopott. Magával vitte a cseléd-könyvét is. A szökésben levő tolvaj cseléd-leányt nyomozzák.

— **Talált tárgyak.** A rendőségen bélyegző és ezüstóraláncz tulajdonosát keresik. Az igazolt tulajdonosok jelentkezzenek.

— **Zene-estély a Magyar-Király kávéházban.** Napról napra fokozottabb látogatottságnak örvendő, pompásan berendezett Magyar Király kávéházban ma este Kiss Béla teljes zenekarával hangversenyt tart. A figyelmes és előzékeny kiszolgálásról az előnyösen ismert Erős Jakab kávészakos gondoskodik.

x **Letzter József** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. Dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejáratánál lévő kirakatban látható.

x **Allandó fényképkörök kiállítása** minden nagyságban Mentze újdonságok áruházában.

Egyházak és iskolák.

Az akadémiai igazgató köszönete.

A Collegium nevében köszönetet mondanak azoknak, kik az idei, őszi segélygyűjtés alkalmával a collegium és a szegény tanulók részére adakozni méltóztattak. Debreczen. 1904 november hó 22. Az akadémiai igazgató.

A hajdúvármegyei Gönczy Tanító-Egyesület 1904. november hó 30-dikán, azaz szerdán d. u. 3 órakor, az ev. ref. főiskola tanítóképző igazgatósági termében választmányi ülést tart. Az ülés tárgyai: 1. Titkár évi jelentése. 2. Pénztáros jelentése, kapcsolatban a hátralékok kimutatásával. 3. Számvizsgáló-bizottság kiküldetése. 4. A közgyűlés napjának és tárgysorozatának megállapítása. 5. Esetleges indítványok.

Két új tanyai iskola. A városi iskolaszék kedden délután Kovács József polgármester elnöklete alatt elhatározta, hogy a meglevő négy tanyai iskola mellé még két új iskolát épít es átadja az államnak. Az új tanyai iskolákat a Nagycserén, Bánkon, Szepesen, Nagyhegyesen, Fancsikán, Kösélyszegen, Ebesen fogják felépíteni. Az iskolaszék még ifjusági egyletek és népkönyvtár létesítését is elhatározta.

A katonaság hitoktatása. A debreczeni helyőrség megkereste a református lelkészkart, hogy az ujonczokat vallásosi oktatásban is részesítsék. E vallásos oktatást kedden kezdték meg. A Kossuth-utcai templomban gyűltek össze a közös hadseregbeli gyalogosok és huszárok. Uray Sándor püspöki titkár részeltette hitoktatásban őket. A legközelebbi kedden Jánosi Zoltán református lelkész részleteti lelki oktatásban katonáinkat.

A szép szobalány öngyilkossága.

— Megcsalta egy házassági szedelőgő. —

Krepcsik Anna budapesti szobalány, a ki a Kemnitzer utca 39. szám alatt szolgált, a jó szívének és a hiszékenységének lett az áldozata. Hitt egy gonosz csaló szavainak, a ki befonta, megcsalta, bolonddá tartotta s mikor már mitsem remélhetett a leánytól — elhagyta.

Krepcsik Anna még akkor sem hitte, hogy csalóval van dolga. Szörnyen bizott a fiatalemberben és nappal, éjszaka egyre csak várta, mikor jön el érte, mikor keresi fel, hogy bocsánatot kérjen a sok rosszért, a melyet elkövetett.

De a fiatalember nem jött vissza. Helyette egy rövid hírt olvasott Krepcsik Anna az ujságokban, a melyben meg volt írva, hogy a rendőség bigámia és több rendbeli csalás miatt letartóztatta Varga Béla állás nélküli mészárossegédet.

Mikor Krepcsik Anna ezt elolvasta, úgy elkéseredett, hogy lugköoldattal elakarta magát pusztítani. Az öngyilkosság nem sikerült, a szép szobalány most életveszélyes állapotban fekszik a Rókus-kórházban.

Az öngyilkosságot megelőzőleg rendőrök jártak Krepcsik Annánál. Kihallgatták, megkérdezték milyen viszonyban állt Varga Béla mészárossal, nem ígért-e neki is házasságot, nem csalt-e ki értéktárgyakat,

pénzt. És a szobaleány bevallott mindent. Elmondta, hogy hónapok óta menyasszonya Vargának és sok esetben kért tőle pénzt és más értékeket.

A rendőrség ennek alapján tartóztatta le Vargát Csepel-rakparti lakásán.

TÁVIRATOK.

Az egyesült ellenzék.

Budapest, november 22. A fővárosi holnapi közgyűlése elé Polónyi Géza indítványt terjeszt, hogy fejezze ki a közgyűlés roszalását Tiszának. Az egyesült ellenzékhez az ország minden részéből seregestől érkeznek az üdvözlő és buzdító táviratok. A berlini magyarok azt táviratozták, hogy ha a haza hívja őket, eljönnek az alkotmány védelmére. A jövő vasárnap tartandó ellenzéki népgyűlés előkészítésére a Sas-körben este gyűlést tartottak. Mikor a néphez intézendő kiáltvány szövegét felolvasták:

— *Banditák, kötelek nekik, Bali Mihály becsületesebb, stb.* — kiáltások hangzottak. Halmos polgármestert pedig megabczugolták.

Bartha Miklós beszédében kijelentette, hogy a kormány a forradalom terére lépett. A német, az orosz nem bírta elkobozni ősi alkotmányunkat és most részeg csöcselék rabolja el! A nemzet kezében két erős fegyver van: a törvény és az ellenállás. Itt az idő, hogy a tettek mezejére lépjünk. Indítványozta, hogy a tartandó népgyűlés után vonuljanak ki a temetőbe és ott Apponyi a Kossuth, Kossuth Ferencz pedig a Deák sírját koszorúzza meg.

Az eltiltott szerelmes.

Temesvár, november 22. Gáspár Nándor gyárvárosi mesterlegény szerelmes volt Weber Máriába, akinek apja azonban a legényt eltiltotta a háztól, Gáspár erre revolverrel rálőtt a kedvesére, annak apjára, végül önmagára. Mind a hárman megsebesültek, de nem életveszélyesen.

Wekerle az előtérben.

Budapest, november 22. Politikai körökben erősen tartja magát a hír, hogy Tisza utódja Wekerle lesz.

Csend a harctéren.

Pétervár, november 22. Saharov tábornok jelenti, hogy két nap óta a harctéren csend uralg. Ez önkéntelen fegyverszünetet mindkét fél hadállásainak erősítésére használja fel.

Törvénykezés.

A meghasonlottak.

— A mulatóház regénye. —

Ez év február 9-én két lövés dördült el Debreczen egyik éjjeli mulatóhelyén. Gelber-Mór kereskedő és Weigl Mariska bukott leány életét volt kioltandó a két lövés — de a végzett így akarta, hogy ne haljanak meg, mindketten felépültek. A törvényszék kedden vonta feleletre Gelbert szándékos emberölés címén. A szokatlau tárgyalásra sokan megjelentek a félvilágból és azok

barátjaiból. A tárgyalás dr. Oláh Miklós előtt folyt le, a vádat dr. Udvarhelyi ügyész képviselte, a védelmet pedig dr. Kardos Samu kriminalista látta el.

A részletes tárgyalás során elsőkkel Gelber Mór hallgatták ki, ki az általános kérdések után így adta elő az esetet, hogy közös elhatározással akartak megválni az élettől, mert igaz szerelemre gyuladt a leány iránt és tudta, hogy soha nem lehet az életben az övé... Szerelme nagyságának is igaz voltára hivatkozva megtörtént jelentette ki, hogy annyira bolondja volt a leánynak, hogy biztos állását kénytelen volt elhagyni, mert a leánytól nem volt képes elszakadni. Weigl Mariska megerősítette Gelber vallomását és kijelentette, hogy Gelber tanácsára, közös elhatározásuk volt az öngyilkosság.

A bíróság azon kérdésére, hogy hány nap alatt gyógyult fel, a leány vallomása ekképpen a kórházi látálettől, mely szerint 7 nap alatt gyógyult volt fel, míg vallomása során azon kijelentést tette, hogy Nagyváradra utazott, hol a kórházba vétette fel magát, hol további kezelésben részesült.

Dr. Udvarhelyi ügyész tekintve a végbizonnyítvány és Weigl Mariska vallomása közötti eltérésre indítványozza, hogy a törvényszéki orvos által a leány megvizsgálattassék és véleménye beterjesztessék. A törvényszék határozathozatal végett visszavonult és elfogadta az ügyész indítványát.

Majd kérdést intéztek Balogh Ferencz néhez, a mulatóház tulajdonosnőjéhez, hogy Gelber ittas volt-e gyakran, és különösen a tett elkövetése napján? A tanu vallomása szerint ama nevezetes napon bevolt rugva.

Most ismét félbeszakították a tárgyalást, hogy az orvosok a vizsgálatot megejtessék.

A tárgyalás újbóli megnyitása után az orvos szakértő hosszasan fejtegette a megéjtett vizsgálat eredményét, melynek során több pró sebheggetek talált Weigl mellén, melyek mindazt bizonyítják, hogy nem gyógyultan távozott a kórházból, mert gennyedésbe ment át a lőtt seb, és ennek gyógyítása folytan váltak szükségessé a többi apróbb vágások, és konstatálja, hogy a kezelés 20 napnál tovább tartott; majd áttért az eset fiziológiai alapon való tárgyalására, melynek során szép védelemben részesítette a vádlottat.

A bizonyítási eljárás így befejezést nyervén, dr. Udvarhelyi megtette vádindítványát és kérte a vádlott megbüntetését a btk. 288. és 65. sz. cikkelyei alapján. Dr. Kardos Samu hatásos védbeszédében válaszolt és kérte enyhe ítéletét védenek a btk. 65. és 67. cikkelyei alapján.

A törvényszék a számos enyhítő körülmény tekintetbevételével a vádlottat 8 napi fogházra, 1 évi hivatalvesztésre és az összes felmerült költségek megtérítésére ítélte.

Az 1905. évre kisorsolt rendes esküdtek:

— Hivatalos értesülésünk. —

Adler Simon keresk., Agárdi Lajos pénztári tiszt, Almásy Ferencz magánhivatalnok, Alt Henrik reálisk. tanár, Áron Jenő szeszerkeskedő, dr. Árvay Béla ügyvéd, Asztalos István kádár mester, Aufrecht Alajos gőzmalom tulajdonos, Auszterlitz Ármán magánhivatalnok.

Bach Jakab szobafestő mester, Bagdi Károly csizmadia mester, Bakó József gazdálkodó, Bakonyszegi Imre csizmadia mester, Bakos János háztulajdonos, Bakos János kerékgyártó mester, dr. Balázs Bertalan ügyvéd, Balla Lajos asztalos mester, Balogh Ferencz földbirtokos, Balogh György géplakatos, Balogh Gyula fűszerkereskedő, Balogh István gazdálkodó, Balogh István gazdálkodó, Balogh István asztalos mester, Balogh István gazdálkodó, Balogh János gaz-

dálkodó, Balogh József földbirtokos, Balogh Mihály kovácsmester, Balogh Péter gazdálkodó, Bán Kálmán vegyes kereskedő, Baranyi György lakatos mester, dr. Barcsa János ev. ref. főisk. tanár, Baróthy István csizmadia mester, Barta Dániel kovács mester, Barta János kőműves mester, Batori Sándor hentes mester, Bavlicza Pál gőzmalom főgépész, Benke Gyula nyug. állami hiv., dr. Berger Andor ügyvéd, Bernfeld Samuel rőföskeresk., Beznák Aladár magánhivatalnok, Biczó Gyula építő mester, Bignió János szénkeresk., ifj. Bihari István szatócs, Biró Pál gazdálkodó, Blattner Kálmán tüveges mester, Bódogh Gyula mézeskalácsos mester, Boros Mihály vendéglős, Boross Sándor bormérő, Bosznay István női divatú keresk., Böőr Sándor gazdálkodó, Böszörményi Imre csizmadia mester, Burai János gazdálkodó.

Csáthy Ferencz könyvkereskedő, Cseh Ferencz építőmester, Csengeri Ferencz terménykeresk., ifj. Csengeri Ignác terménykeresk., Csontos József gazdálkodó, Czabán Dániel pékmester, Cziffer Nándor magánhivatalnok.

Fischer Izidor háztulajdonos, Fischer János csizmadia mester, Flaschner György kártyító, Flegler György vasbutorgyártó, Fleischmann Mór közműáru keresk., Frank Rezső férfi ruha keresk., Fried Emil földbirtokos, Fried Lajos háztulajdonos, Fritsch Károly szatócs, Füvesi Lajos kufuró mester.

Galamb Sándor vendéglős, Ganovszky Lajos fűszerkeresk., Glant Károly kőműves mester, Gombos József háztulajdonos, Gönczy Endre ny. városi tisztviselő, Gramatik Ferencz órásmester, Grósz Lőrincz fűszerkeresk., Grósz Nagy Ferencz gyógyszerész, Grünbaum Mór divat keresk., Grünberger Ignác borkereskedő, Grünvald József ny. kamarai titkár, Gulyás Géza bádógos m., Dr. Guttfreund Sámuel ügyvéd, Gyarmahy János mészáros m., Györfi József gazdálkodó, Györi István géplakatos m.

Hajnal Sámuel gazdálkodó, Harsányi Lajos fűszerkeresk., Harsányi István gazdálkodó, Harsányi Sándor gazdálkodó. Eddig összesen 120 esküdt.

Bioskázás. Még a múlt év november 17-én történt, hogy Oláh Ferencz mulatás után Tóházi Elekkel összetalálkozott és az utóbbi a bicskájával a karján megszurta. A debreczeni törvényszék Tóházit 2 heji fogházra és 20 korona pénzbírságra ítélte. Tóházi felebezett.

Husz koronával bélelt kérvény. Varjas Ferencz fiatal asztaloslegény nagyon szeretett volna bejutni a máv. gépjavitó műhelybe és a kérvényéhez mások tanácsára 20 koronás bankót mellékelte. Podolszky Béla felügyelő ezért feljelentette megvesztegetés vétségéért. A főtárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy mások rábeszélésére csatolta a kérvényéhez a 20 koronát, amelylyel azonban nem akart vesztegetni, miután pedig a főmagánvádló sem kívánta az egyszerű mesterlegény megbüntetését, az ügyész eljettette a vádat, a törvényszék pedig felmentette.

Terménytőzsde.

[Svarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.]

Budapest, 1904. november 22.

Készáru forgalom nélkül 5-től 7 és félig olcsóbb. Határidők lanyhán indultak, este vételekre szilárdabb.

1905. októberi buza	8-76.—77
1905. áprilisi buza	10-10.—11
októberi rozs	7-91.—92
1905. áprilisi rozs	7-12.—13
októberi zab	7-50.—52
1905. áprilisi zab	7-12.—13
1905. májusi tengeri	7-50.—52
juliusi	—
szeptemberi tengeri	—
1905. augusztusi repce	11-05.—15

REGÉN

A lengyel

rt
Steragovi
fehér czár sz
az igen kedves
csapatok indul
szintén a legn
O'gára nagy fa

— — —
És megad
fogó emberek
ban negjelent
szes mének do
felől különöse
arsenál. Repü
Szaniszló vára
csájtott szabad
Ladomérszky
galambját. Lev
egyre fűtörész
nak Usinecz fe
Galamb m
Szaniszló mell

— Ott v
Hál' Istennek.
Pontos ember
Azután i
kettő. — Üdvöz
tél magadért.

Szerk

K. Nagyon
Hajduná
szívesen fogadunk
Rákóczi
Független Ujság
folyamán megjel
máról is részletes
hogy Ön is ingy
és hasznos könyv

▼▼▼▼▼
Nő r
Blo
Flane
ra
Dono
Kunz Iózs
DEBRECZ
▼▼▼▼▼

Ügyvé
Kossuth-u
meg
Dr. K

▼▼▼▼▼

REGÉNY-CSARNOK.**A lengyelországi fekete rigók.**Irta: **Kistoléki Ede.**

Steregovics Feodor Pétervárott járt. A fehér csár színe előtt is megfordult — s az igen kedvesen bocsájtá el magától. Orosz csapatok indultak nem sokára Mohilew felé, szintén a legnagyobb eszében. Deminuth O'gára nagy feladat várt.

És megaépesült a lublini völgy sutogó emberekkel, fényes nemzeti lovagruhában negjelent lengyel nemesekkel. Csótárdi szes ménék dobogtak a mezőkön. Lemberg felől különösen sokan jöttek. Usinecz az arsenál. Repülnek a galambok Probuszky Szaniszló vára felé. Potoczki Márk kettőt bocsájtott szabadon. A Zamojskiek egyet-egyet. Ladomérszky Bogdán is elereszté a maga galambját. Leveles erdőkben a fekete rigók egyre füttyörésznek. A galambok pedig szállnak Usinecz felé.

Galamb repül a várekerlyre Probuszky Szaniszló mellé.

— Ott vagy már Lubomirsky György. Hál' Istennek. Holnap a tegyverkezés napja. Pontos ember vagy Lubomirsky György.

Azután ismét galamb száll az erkélyre, kettő.

— Üdvözöllek Potocki Márk. Te kitél magadert.

(Folytatjuk.)

Szerkesztői üzenet.

K. Nagyon kedvesek vagytok. Köszönöm.

Hajdunánás. Igen érdekesek. Máskor is szívesen fogadunk ilyen tudósításokat.

Rákóczi-utozai előfizető. A Debreczeni Független Ujság nagy naptárja még a december hó folyamán megjelenik. Legközelebb a gazdag tartalomról is részletes ösmertetést adunk. Természetes, hogy Ön is ingyen fogja megkapni ezt az érdekes és hasznos könyvet.

Legujabb

Nő ruhaszövetek

Blouse selymek

Flanellek, Velezek

raktarra érkeztek

Donogán és SomossyKunz József és Társa utódaik céghez
DEBRECZEN, Kistemplombazár.**Ügyvédi irodámat**

Kossuth-utca 9. sz. a., I. emelet

megnyitottam.**Dr. Kiss Gyula**

ügyvéd.

Legkedvezőbb alkalom

hivatalnok uraknak és rendes fizetéssel bírónak, hogy olcsón gyönyörű szép fekvésű szőlő-földhöz és nyaralóhoz jussanak, négyszögöle 30 krajczár. Legkisebb telek 1 kat. hold. Törlesztés kölcsön-egylet útján. Távolság 1 kilométer a vagon-gyártól, a nagylétei-ut mentén.

Bővebb értekezés Teleki-utca 5. sz.
a tulajdonosnál.

Megérkeztek

az őszi és téli idényre
a legujabb

**Női divatkelmék,
Blouse selymek,**

remek kivitelű

**mosó flanellek, velezek
SZABÓ LAJOS FIAI**

Debreczen, Rózsa-tér.

Borotva fölösleges! RASOL!

Kés nélkül borotvál!

Egészséges! Kellemes! Olcsó!

Aki pénzt akar megtakarítani!

Aki időt akar megtakarítani!

Aki bőrbetegségnek nem akarja magát kitenni, az **RASOL**-al borotválkozik

Egy kilogramm ára (elegendő 30-szori bekenésre) helyben **2.40 kor.**, vidékre **3 kor.** előleges beküldése mellett franco utánvétellel **20 fillérrel** drágább

Egyedüli készítő

„Rasol“ Vegyipar Vállalat**BUDAPEST, VI., Váci-körút 55.**

Debreczenben kapható Krausz J. Bernát fűszerkereskedőnél Piacz u. 70.

Szélűző, görcsoszillapító

Bibergeil-csöppek.

Egy az étvágyat gerjesztő és az emésztést előidéző házi szer.

Egy üveg ára 1 kor.

2 üvegnél kevesebb (Utánvét K 2.50) postán nem küldetik. — Kapható

Julius Bittner's gyógyszerésznél
Gloggnitz (Alsó-Ausztria.)

Az Alföldi takarékpénztár
DEBRECZENBEN, Piacz-utca saját ház.

Elfogad betéteket

4% kamatozás mellett.

Kölcsönöket nyújt

váltókra, kötelezvényekre, értékpapírokra, valamint helybeli és vidéki pénzügyintézetek részvényeire.

Övadékkölcsönöket ad

vállalkozóknak, bérlőknak, hivatalnokoknak.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra és házakra
a legelőnyösebb feltételek mellett.

Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál

az intézet ügyvezetője.

A Dr. Borsos-féle**hajszesz és hajkenőcs**

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj molyosodását. — Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növekedését és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg hajszesz ára 1—2 korona.
1 tégely hajkenőcs ára 1 korona.

Kapható:

MIHALOVITS J. gyógyszerésztárában
DEBRECZEN, Főtér 31. sz.

Csak kérjen

GLOBUS

tisztító kivonatot

mint az alant lévő rajz

mivelszámos értéktelen utánzat lesz ajánlva.

Fritz Schulz jun.

Actiengesellschaft

Leipzig u. Eger.

INDRA TEA

a legjobb és legfinomabb tea a világon! Melange a legfinomabb és legerősebb china, ceylon- és indus-teákból, kapható a jobb fűszer-csemege kereskedésekben és a grogueriában. — Nagyban szétküldés: **Indra tea import company, Triest.**

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűből szedett minden szó 4 fillér.

Tóczós kerti I-ső járason, 115. pajtaszám alatt 5 és fél nyilas pusztaföld lakással együtt több évre hasznóbérbe kiadó. Czim a kiadóban.

Egy jó forgalmu fűszer- és vegyes kereskedés, pálinka főzde törvényítési joggal, korlátlan italmérségi engedéllyel, dohánytözsdevel, sarokház tágas udvarral és melléképületekkel, az alföld egyik népes községében kövezett országot mellett a főhelyen, vasutállomás 6 kilométer, családi körülmények miatt jutányos árért eladó. Czim e lap kiadóhivatalában meg tudható.

16 forinttól feljebb készítek finom gyapju szöveteimből divatos férfi öltönyöket vagy téli kabátokat. Mintákkal kívánatra házhoz megyek. Klein Adólf angol uri szabó és Drezdai akadémiában végzett szabász üzlet Piacz-utca 66.

Egy jó családból való fiu lakatos tanoncznak felvétetik Szöllösi Dánielnál Vendég-utca.

Ugyes fűszeres segéd azonnali belépésre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Könyvbekötéseket egyszerű és diszes kivitelben, bőrtárczákat monogram és czimer vésettél jutányosan készít Antalffy Ferencz városházzal szemben.

Barna csinos özvegy menyecske, kinek vagyunkája, meglehetősen évi jövedelme van. az intelligens osztályhoz tartozik, tisztességes, középkorú, intelligens hivatalnok, tanár, vagy kereskedő, correct uri emberhez férjhez menne. Szükséges azonban, hogy ismeretlen levelezés által a jellemét, jó modorát kiismerje s ezért ajánlatokat „Eleven ördög” czimen e lap kiadóba kér

Wertheim pénzszekrény megvételre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Hölgyeknek! Popper Dávidné okl. szülésznő lakik: Széchenyi-utca 27. sz.

Ugyes és megbízható fűszeres segéd alkalmazást nyer felsőmagyarország metropolisában. Czim a kiadóhivatalban.

Fővárosi kalap és uridivat üzlet keres jó és szorgalmas, ügyes keresztény segédet. Czim a kiadóhivatalban.

Csinosan butorozott külön bejáratu szoba azonnal kiadó. Széchenyi-utca 27.

Boros pinczét keresek a főpiacon évi bérletre. Irásbeli ajánlatokat kérek, mert nem helybeli vagyok. „Borospincze” czimen a kiadóba.

Monogramok és egyéb himzések jutányos áron készíttetnek, Boldogfalva utca 4. szám alatt.

Árva leány intelligens családból irodai alkalmazást keres szerény feltételek mellett. Czim a kiadóhivatalban.

Jó házilag készített borecet eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Egy külön konyhas szoba hozzá tartozóival azonnal kiadó Bercsényi utca 69. sz. alatt.

Vadász öltönyök

dus választékban!

egy bőrrel beszegett kitünő lodenből készült teljes öltöny K 32. bőrkabátszörme béléssel K 70. bőrkabát szövetteléssel K 32.

Koch Testvérek

Debreczen
Piacz-utca 51. sz. (Osanak-ház.)
ÁRJEJYZÉK INGYEN.
Telefon 384.

NEUBAUER JÁNOS

vassodrony-szövet, szita-áru, szabadalmazott kocsilülés, ruganyos ágybetét és sodrony-kerítések gyára.

DEBRECZEN, Kéttmalom-utca 4-ik szám.

Üzlethelyiség: Piacz-utca 12. az „Arany Bika” szállodával szemben.

Ezen minta szerint készült kerítés igen olcsó s minden eddigi kerítést felülmul tartósság és czélszerűség tekintetében.

Kívánatra képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

Szives pártfogást kérve

NEUBAUER JÁNOS.

Aláírási felhívás!

A HAJDUMEGYEI NÉPBANK mint szövetkezet 1905. évi január 1-én megnyitja második évtársulatát.

Felhívjuk Debreczen város és vidéke közönségét ezen második évtársulathoz való belépésre.

Az általános bizalmat, melyet egy a tőkegyűjtő, mint a hitelt igénylő közönség intézetünkbe helyezett, leginkább bizonyítja azon körülmény, hogy dacára rövid egy esztendei fennállásának, tagjai száma már is meghaladja a 800-at kik 4500 törzsbetétre több mint 120,000 Koronát fizettek eddig be, mely összeg az évtársulatok tartamát véve alapul

600,000 Korona törzsbetét tőkének felel meg.

Egy törzsbetétre hetenként öt éven a 50 fillér (25 kr.) fizetendő. Az így összegyűlt törzstőke várható hasznóeredménye, mely mint már eddig megállapítható

6% kamatozásnak felel meg, a tagok közötti törzsbetétek arányában lesz felosztandó.

A szövetkezet tagjai olcsó és könnyen visszafizethető kölcsönöket élvezhetnek és pedig:

előlegképen befizetésük 9/10 része erejéig, megfelelő kezesek jótállása mellett, továbbá arany-, ezüstnemű és érték-papír zálogra, végül jelzálogra.

A kölcsönök kamatai úgy mint eddig, a törzsbetétekkel együtt hetenként is fizethetők és emellett jövőre a közönség kényelmére újabb előnyös újításokat hozunk be.

A második évtársulathoz belépő tag hitelre már most igényt tarthat, mely esetben a befizetések csak a jövő év január elsején kezdődnek, mely körülmény megkíméli az új tagokat a folyó év elmúlt heteinek és késedelmi illetekeinek levonásától.

Jelentkezések a második évtársulathoz való belépés iránt az intézet helyiségében (Piacz utca 26. szám a főzőzsde épületében) bármely nap délelőtt, úgy mint délután eszközölhetők.

Debreczen, 1904. november hó.

Dr. Révi Nándor, jogtanácsos.

Dr. Bruckner Ernő, elnök.